

Fondurile europene între percepție și realitate: impactul dezinformării și responsabilitatea civică

Mihoc Maria-Elena, RISE 1, 2026

Pe data de 26 martie, în Sala Ferdinand a Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC) din Iași, a avut loc conferința ” Fondurile europene între percepție și realitate: impactul dezinformării și responsabilitatea civică”, organizată de Ioana-Diana Ciornei,, în cadrul proiectului ”Generation EU, promotori ai democrației europene”, inițiat de Biroul de Legătură al Parlamentului European în parteneriat cu Group of the European Youth for Change (GEYC), Institutul European din România (IER), Asociația Young Initiative (AYI), Federația Forumul Tinerilor din România și centrele EUROPE DIRECT Cluj, Iași, Sudul Olteniei-Craiova și Timișoara,

Organizatoarea acestui eveniment este masterandă la Centrul de Studii Europene din cadrul Facultății de Drept de la Universitatea ”Alexandru Ioan Cuza” din Iași, stagiară la Centrul Europe Direct Iași, nu doar promotor al democrației europene.

Subiectul conferinței a fost dezinformarea asupra fondurilor europene.

Împreună cu Irina-Denisa Cojocă, cea care a sprijinit-o și a asistat-o în organizare, Diana i-a invitat pe prof. univ. dr. Gabriela Carmen Pascariu și conf. univ. dr. Teodor Moga de la Centrul de Studii Europene, pe lector univ. dr. Codrin Codrea, de la Facultatea de Drept și asist. univ. dr. Emanuel Zanoschi, de la Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice. Europene.

Ce sunt fondurile europene?

În primul rând, în ce constau politicile de coeziune europene?

Politica de coeziune a Uniunii Europene are ca scop principal reducerea diferențelor economice, sociale și teritoriale dintre statele și regiunile europene. Ea funcționează prin intermediul unor fonduri europene care sprijină dezvoltarea regiunilor mai puțin avantajate și încearcă să aducă un echilibru între diferitele zone ale Uniunii. În special, Fondul de coeziune se adresează statelor membre cu un PIB pe cap de locuitor mai mic de 90% din media Uniunii Europene. Astfel, politica de coeziune pornește de la ideea că există încă diferențe structurale importante între regiunile europene și că acestea trebuie reduse treptat, pentru o dezvoltare mai echilibrată.

Fondul de coeziune susține domenii cu o competitivitate insuficientă, de exemplu accesul la programe de cercetare și conectivitate. Fondul de coeziune susține în principal domenii precum

transportul, dezvoltarea infrastructurii feroviare și mediul, dar se adaptează la nevoile locale, sub principiul subsidiarității.

Subsidiaritatea este esențială și reprezintă o provocare importantă pentru utilizarea fondurilor europene. Acest principiu, aplicat la scară europeană în procesul decizional, presupune organizarea responsabilității la nivelul cel mai apropiat de teren. Astfel, politicile publice stabilite la Bruxelles sunt adaptate la nivel local pentru a răspunde cât mai eficient necesităților regionale. În acest sens, principiul subsidiarității reprezintă atât un câștig de eficiență birocratică, cât și de autonomie și libertate locală.

Fondurile de coeziune: o provocare pentru România?

Totodată, chiar dacă inițial scopul este echitatea, acest fond creează uneori inegalități și diferențe de tratament între statele europene, favorizând fragmentarea europeană, ajungându-se la "Europa cu mai multe viteze", concept dezvoltat de prof. Gabriela Carmen Pascariu în timpul conferinței.

Fondurile favorizează coeziunea în raport cu competitivitatea. Astfel apare întrebarea: prin ce mecanisme poate fi asigurată folosirea fondurilor europene sub principiul subsidiarității? Prof. Pascariu a pus în evidență importanța acestor fonduri: România a primit un total de 72 de miliarde de euro din fondurile de coeziune. Totodată, există o asimetrie între legislația privind alocarea fondurilor și absorbția practică. De fapt, utilizarea acestor fonduri reprezintă o provocare majoră în cazul României. Pentru perioada 2021–2027, România a primit al patrulea cel mai mare buget (44,4 miliarde de euro). În patru ani și jumătate, a reușit să contracteze peste 73,4% din fonduri, dar a absorbit doar 17% din fondurile alocate.

Cum rezolvăm dezinformarea?

În acest context, fondurile europene sunt un subiect sensibil, mai ales într-un fond volatil. Unul dintre scopurile conferinței a fost informarea tinerilor prezenți și corectarea unor afirmații neadevărate din spațiul mediatic, în special cele legate de euroscepticism. De exemplu, România nu contribuie cu mai mulți bani la UE decât primește. Totodată, cum a susținut domnul Moga, combaterea dezinformării este esențială în spațiul românesc. Lipsa informațiilor valide devine un aspect important în conflictele hibride, favorizând polarizarea populației, pozițiile extreme și alterarea percepției publice. Deseori este promovată de algoritmi care preferă conținuturi senzationaliste. Rețelele sociale funcționează pe mecanisme de capitalizare a atenției populației. Dezinformarea nu mai este doar o problemă a sistemului democratic, ci se extinde la nivelul securității naționale.

Totodată, reglementarea juridică a dezinformării este dificilă. Pentru a sancționa dezinformarea este necesar să definim clar ce este. Dar o definiție precisă se confruntă direct cu libertatea de exprimare. Când considerăm o afirmație ca fiind falsă? Este o eroare umană? Sau este propagandă care urmărește manipularea cetățenilor? Cum diferențiem adevărul de

minciună? Aceste nuanțe au fost prezentate de prof. Codrea, dar și de prof. Zanoschi. Astfel, devine și o problemă morală: ce considerăm „fake news” și ce ține de exprimarea liberă? Totodată, acest „flow juridic” nu face să dispară efectele concrete și negative ale dezinformării.

Concluzie

La finalul conferinței, în momentul de schimb cu auditoriul, au fost abordate mai multe întrebări: cum luptăm contra dezinformării? Prin prevenție? Verificarea informațiilor din surse multiple? Sau restricționarea rețelelor sociale? Față de aceste întrebări, răspunsul pare să fie responsabilitatea civică individuală și gândirea critică față de noile informații. Această conferință reprezintă un pas în lupta contra dezinformării. Așa cum a fost prezentat de fiecare intervenient, dezinformarea privind fondurile europene este o problemă globală, atât la nivel social, juridic, cât și politic.

În acest sens, consider că implicarea tinerilor în astfel de discuții este cu adevărat importantă, pentru că ne ajută să ne formăm un mod mai atent și mai critic de a privi informațiile care circulă în jurul nostru. Prin proiectul „GenerationEU, Promotori ai Democrației Europene”, Biroul de Legătură al Parlamentului European, împreună cu partenerii săi, susține astfel de inițiative care ne apropie de ideea de participare civică și de o mai bună înțelegere a spațiului public european. În final, conferința a depășit cadrul unei discuții despre fonduri europene și a reușit să devină un exercițiu de reflecție asupra modului în care fiecare dintre noi se raportează la informație și la responsabilitatea de a o interpreta corect.